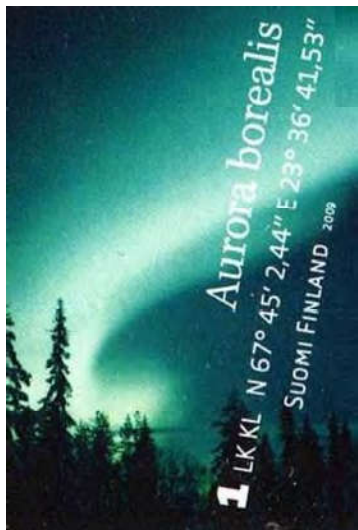

Het Noorderlicht

55ste jaargang maart 2019

218

- Føroyar en de eerste Wereldoorlog (2)	4
- Filatelistisk Årbok 2018	
Norsk Filatelistforbund	15
- Nederlandse Filatelistenvereniging 'Skandinavië'	20
- Læse Lukea Lese Lesä Läsa en nog eens Lezen!	22
- Boekbesprekingen	27
- Koningin Silvia 75 jaar	33
- Vraag	38

FACIT®

FACIT Sverige 2019

392 pages - the most extensive Sweden catalogue yet - features all Swedish stamps from the beginning in 1855. The catalogue is written in Swedish, with most parts in English as well, and is very user-friendly.

News!

- The Swedish Event Poster Stamps (e.g. exhibition stamps) 1874-1925 are catalogued and priced for the first time.
- All published (549) Thematic Sheets up to 23 August 2018 are now pictured and complemented with a compiled price list.
- The Swedish private local post is updated with all the latest issues and is now also translated into English.
- A list of stamps that cannot be soaked off using water.

Ask your local stamp dealer for the catalogue or contact:

FACIT FÖRLAGS AB
Box 537
SE-201 25 Malmö,
Sweden
info@facit.se
www.facit.se

Facit Förlags AB is proud partner to:

All catalogues with English text!

maart 2019
218 55ste jaargang/ 1

Het Noorderlicht

Kwartaalblad van de Nederlandse
Filatelistenvereniging 'Skandinavië'
ISSN 0167-7632
WWW.NFVSkandinavie.com

Ledenadministratie:
Urkwil 74
1324 HR Almere Stad

Advertenties en losse nummers:
Spechtstraat 70
1021 VW Amsterdam

Redactie
Ton Steenbakkers
Laarstraat 6a
5664 BM Geldrop
admsteenbakkers@onsbrabantnet.nl

.....

- Føroyar en de eerste Wereldoorlog (2)	4
- Filatelistisk Årbok 2018 Norsk Filatelistforbund	15
- Nederlandse Filatelistenvereniging 'Skandinavië'	20
- Læse Lukea Lese Lesa Läsa en nog eens Lezen!	22
- Boekbesprekingen	27
- Koningin Silvia 75 jaar	33
- Vraag	38

Van de redactie

Mijn trouwe scribent uit Zweden heeft weer van zich laten horen. Al jaren is Henk van Meeningen als schrijver actief voor onze vereniging. Ieder jaar rond de kerstdagen krijg ik van hem een kaartje, gestoken in een fraaie bonte envelop. Bont, omdat hij de envelop voorziet van reeks kerstzegels, die in de loop der jaren in Zweden zijn verschenen. Daar kan dat nog, ben ik geneigd te zeggen, want in Nederland is die mogelijkheid ons ontnomen, door het niet-geldig meer verklaren van de guldenwaarden. Maar terug naar Henk. Ik ben blij met de kaart en envelop, maar zeker ook met zijn teken van leven. En dus dubbel blij, wanneer hij een leuk artikel aanlevert, want, dat betekent dat hij nog bij de tijd is. Dat ik dit zo schrijf heeft te maken met het moeten afscheid nemen van de heer Vroom uit Den Haag, die een trouwe bezoeker was van onze bijeenkomsten. Die deze bijeenkomsten voor mij extra aangenaam maakte met zijn gezelschap en boeiende verhalen. En niet alleen filatelie gerelateerd. En mij en u menigmaal verblijdde met leuke bijdragen aan Het Noorderlicht. Ik hoop dat hij enigszins wordt opgevolgd door u. Ik ontmoet u weer in Amersfoort. Ton Steenbakkers,.

Føroyar en de eerste Wereldoorlog (2)

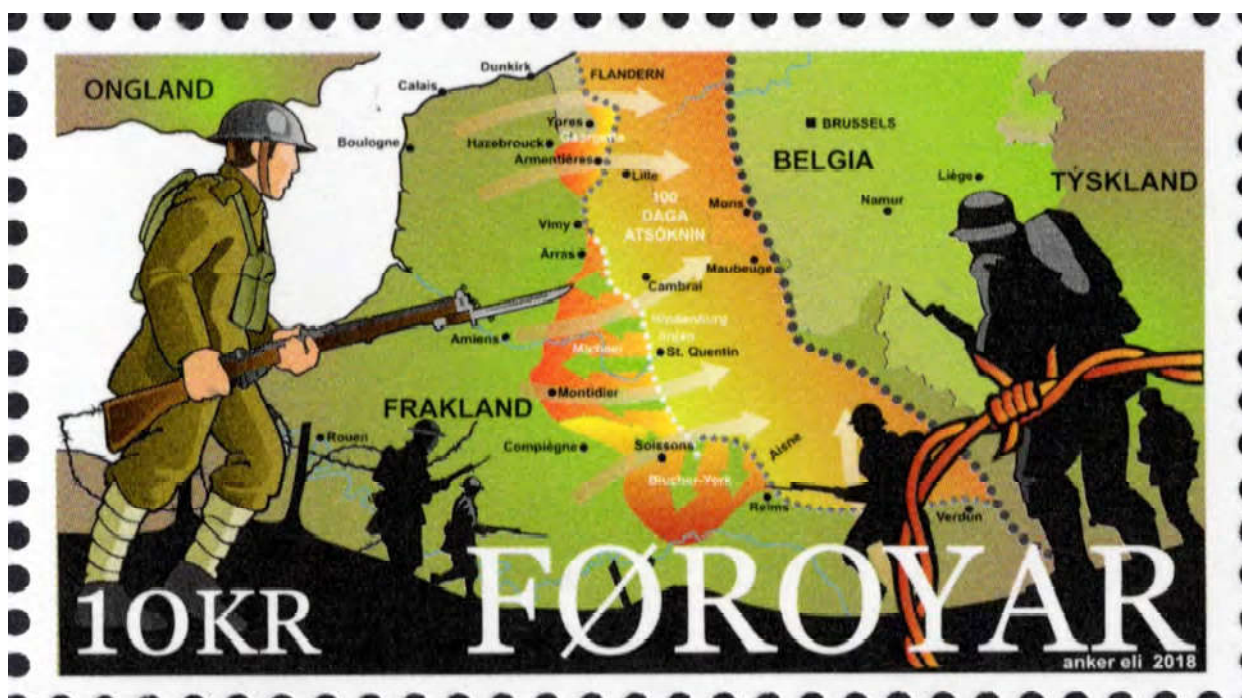

Voor sommigen in Europa ging het dagelijkse leven gewoon door, getuige deze prentbriefkaart, die op 31 oktober 1916 werd verstuurd van Christiania naar Utrecht. Zonder censuur. De afzender, afkomstig uit het neutrale Nederland, heeft zonder problemen werk kunnen vinden in Christiania.

Het einde van de eerste Wereldoorlog

De vrede liet op zich wachten. Vier winters waren catastrofaal voor de wereld en vooral voor de strijdende landen. In Europa gingen de gevechten heen en weer op slagvelden die al waren vernietigd door de campagnes van eerdere jaren. Het bloedige westelijke front strekte zich uit van Vlaanderen in het noorden tot Zwitserland in het zuidoosten. De bloemen van de jonge mannen van Europa lagen dood of gewond op

het slagveld - terwijl de overlevenden zich verzamelden in en rond loopgraven, uitgeput door de meedogenloze inspanningen van de oorlog. De oorlog stagneerde - de tegenstanders waren gewoon aan elkaar gewaagd. De generaals en politici verkeerden in een absurd en vreselijk dilemma: er waren geen jonge mannen over om de gaten in de rangen te vullen.

Duitse voorjaarsoffensief in 1918

Het Duitse opperbevel was zich bewust van een nieuw probleem: de VS waren de oorlog ingegaan. En hoewel de Amerikanen aanvankelijk enorme moeilijkheden hadden, vormden de Amerikaanse troepen op de langere termijn een bedreiging die de Duitsers niet konden negeren. Maar de Oktoberrevolutie in Rusland leidde tot het vredesakkoord tussen Duitsland en het nieuwe regime, dat bijna een miljoen Duitse soldaten vrijliet, die nu naar het Westelijk Front konden worden overgebracht. Het Duitse leger overtrof de Geallieerden in aantal, en opperbevelhebber-generaal Erich Ludendorff begon aan een groot offensief om de oorlog te beëindigen voordat de Amerikaanse troepen volledig operationeel werden.

Operatie Michael

Op 21 maart om 4.40 uur werd het offensief ten noorden van de Franse stad St. Quentin gelanceerd met een zwaar bombardement, gevolgd door een infanterieaanval door stormtroepen. De Duitsers drongen naar voren tussen de Franse en Britse troepen en dreven de Britten op de vlucht. Aan het einde van de eerste dag waren de Duitsers ongeveer 65 kilometer op Frans grondgebied gevorderd. De geallieerden pasten zich snel aan de Duitse tactiek aan, gaven zonder strijd onbelangrijke doelen op en streden hardnekkig voor strategisch belangrijke doelen. De opmars van de Duitse strijdkrachten was echter te snel, aanvoerlijnen en artillerie konden het tempo niet bijhouden. Op de strategisch belangrijke spoorwegknooppunten bij Amiens aan

de Somme waren de Britse en Australische troepen gecontracteerd en hielden de positie vast. Op 5 april stopte generaal Ludendorff met de operatie na een paar mislukte aanvallen op Amiens. De Duitsers hadden een relatief groot gebied veroverd, dat echter geen grote strategische waarde had.

Operatie Georgette

De tweede fase begon op 9 april met een aanval op Hazebrouck in Vlaanderen. Hazebrouck was het spoorwegknooppunt naar de havensteden Duinkerken, Calais en Boulogne, waarlangs de Britse aanvoerlijnen liepen. Maar de Duitsers hadden opnieuw logistieke problemen en na hevige gevechten tegen Portugese, Britse, Nieuw-Zeelandse en Australische troepen wer-

den ze gestopt voor de invasie van Hazebrouck.

Operatie Blücher-Yorck

De derde Duitse aanval begon op 27 mei tussen Soissons en Reims in het zuiden. De verdediging van de sector was slecht en onvolledig georganiseerd. Het Duitse bombardement sloeg grote gaten in de geallieerde troepen, die zich verdrongen in de belangrijkste loopgraven. Ondanks verzet van de Franse en Engelse eenheden trokken de Duitse troepen zonder grote obstakels naar de Marne. Dit bracht Parijs in de gevarezone.

Maar de Duitsers hadden hun middelen uitgeput. Ze hadden een aantal gebieden gewonnen, maar die waren niet van belang. De logistiek faalde en de

FRANK BANKE
B
PHILATELISTS

*A Selection of
Superb Quality*

**IMPERFORATED
CLASSICS OF DENMARK**

*4 RBS Ferslew 6-block
2 RBS unused pair*

www.fbanke.com

The advertisement displays several philatelic items: two blue 2 Rigsbank Skilling stamps, a 6-block of red 5 Rigsbank stamps, a pair of blue 1 Rigsbank stamps, a pair of red 67 Rigsbank stamps, and a letter with a red 5 Rigsbank stamp and a blue 1 Rigsbank stamp. The letter is addressed to 'Hollandsborg' and dated '1851'.

Het Tekenen van de wapenstilstand

geallieerde tegenaanval putte de vermoeide soldaten volledig uit.

In juli was het Duitse offensief volledig tot stilstand gekomen. Dit gaf de geallieerden het respijt dat ze nodig hadden om nieuwe soldaten en voorraden binnen te halen.

Honderddagenoffensief

Ondertussen hadden de Franse en Britse troepen zich hersteld. De Britten brachten troepaanvulling uit het Midden-Oosten en het Italiaanse front. Nieuwe rekruten kwamen om de gaten in de strijdende divisies op te vullen.

In stilte verzamelden de geallieerden hun troepen bij Amiens en bereidden

zich voor op een tegenaanval. Australische soldaten hadden de Duitse loopgraven lange tijd lastig gevallen en overvallen om het front te ontmoedigen.

Op 8 augustus 1918 vielen 10 divisies van Canadese, Australische, Britse en Franse troepen, ondersteund door 500 tanks, de Duitse frontlinie aan, die was ontstaan door de Operatie Michael. Dit was zo stil gedaan dat de Duitsers verrast waren door deze aanval. De geallieerde troepen drongen diep door in het gebied dat onlangs door de Duitsers was bezet. Op 10 augustus begonnen de Duitsers met het terugtrekken van hun troepen naar de zogenaamde

PARTNER IN
THE GLOBAL
PHILATELIC NETWORK

CORINPHILA

POSTZEGELS, PRENTBRIEFKAARTEN EN MUNTEN

VOORJAARSVEILING 16 & 21-23 MAART 2019

PREVIEW

Kopstaande
opdruk

CORINPHILA VEILINGEN BV

AMSTELVEEN - NEDERLAND

INFO@CORINPHILA.NL

TEL . + 31 - (0)20 - 624 97 40

WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

ZÜRICH - ZWITSERLAND

WWW.CORINPHILA.CH

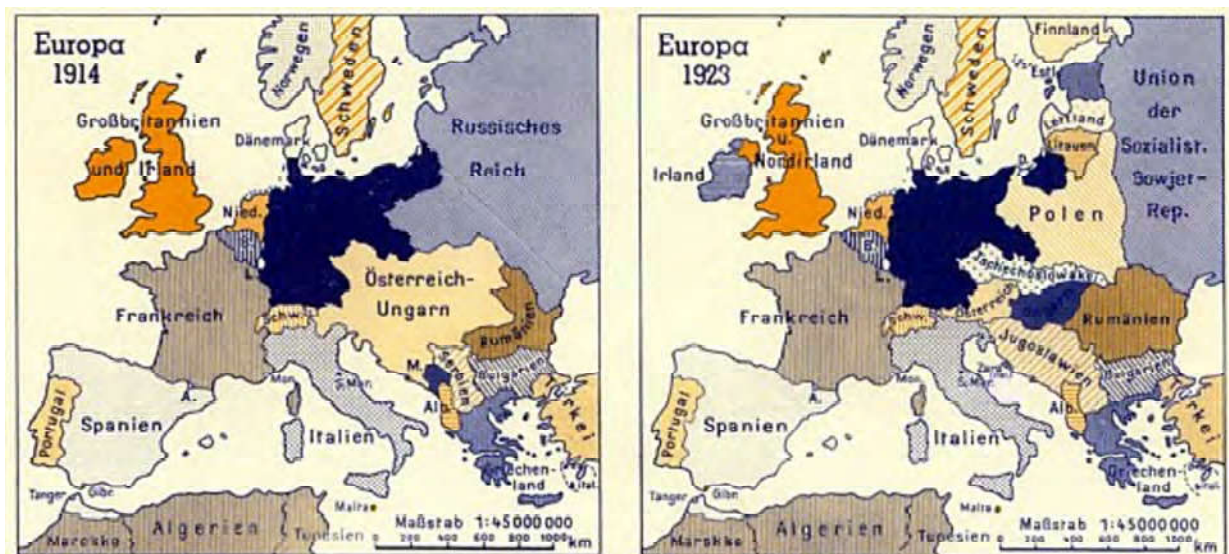
Filatelistische partner

STOCKHOLMIA 2019
29 MAY - 2 JUNE

HOOGTEPUNTEN

- Groot aanbod klassieke nummers Nederland, incl. mooie stempels
- Mooi ongebruikt en zeldzaam klassiek Ned.-Indië
- Bijzondere voorfilatelie
- Tentoonstellingscollectie Seychelles
- Leuke afdeling zeppelinpost
- Vele originele landenverzamelingen
- Grote afdeling prentbriefkaarten
- Divers aanbod munten, penningen en bankbiljetten

Hindenburg-linie.

Op 21 augustus viel het 3e leger van de Britten Albert aan, terwijl het 10e leger van de Fransen Noyon in het zuiden aanviel. Op 26 augustus werd de aanval uitgebreid naar het noorden, waar het 1e leger van de Britten de Tweede Slag bij Arras vocht, ook bekend als Battle of the Scarpe. Nu volgde het gevecht met gewelddadige inbraken in de Duitse verdedigingslijnes. Ondertussen waren de Amerikaanse troepen klaar voor actie en op 29 september vielen de geallieerden de voorheen zo ondoordringbare Hindenburg-linie aan. Op 8 oktober werd de Hindenburglinie genomen in de Tweede Slag om Cambrai, en de Duitse troepen werden teruggedrongen door de gebied dat ze in 1914 veroverden.

Nu was het voor het Duitse opperbevel duidelijk dat de oorlog verloren was gegaan. Ze moesten voortdurend terugtrekken, waardoor enorme hoevee-

heden benodigdheden en voorraden achterbleven. Het moreel van de Duitse troepen zakte tot een dieptepunt en in het Duitse thuisland waren er heftige ongeregelde heden vanwege een oorlog, waarvan iedereen wist dat hij niet langer te winnen was. De Duitse generaals gaven de verantwoordelijkheid voor de vredesonderhandelingen aan de politici die hen tot dan toe hadden genegeerd - waarschijnlijk om de nederlaag niet toe te geven.

Een Duitse delegatie van politici ontmoette vertegenwoordigers van de geallieerden in het bos van Compiègne, ongeveer 60 kilometer ten noorden van Parijs. Aan de Duitsers werden harde eisen gesteld als voorwaarde voor vrede. Onder andere het verlaten van alle bezette gebieden en de overdracht van grote hoeveelheden oorlogsmateriaal aan de geallieerden. De Duitsers hadden geen andere keus dan de uitgebreide eisen te accepteren en de over-

eenkomst op de ochtend van 11 november te ondertekenen. Dit betekende dat het bestand zes uur later in werking zou kunnen treden, op 11 november 1918 om 11

uur. Hoewel de daadwerkelijke vredesonderhandelingen later zouden plaatsvinden, was de Tweede Wereldoorlog praktisch geëindigd met deze wapenstilstand.

Het zegel linksboven in het blokje toont het front in 1918, met daarop aangegeven, de hierboven beschreven operaties. Met links een geallieerde soldaat en rechts een Duitse.

Vrouwen in de oorlog

De nieuwe stijl van oorlogsvoering en het enorme aantal soldaten dat betrokken was bij de oorlogvoering leidde tot een nog grotere behoefte aan hulpverleners in de ziekenhuizen van hun thuisland,

de veldhospitelen achter het front en de sanitaire posten op de slagvelden. In de meeste landen werkten verpleegkundigen die waren opgeleid in militaire ziekenhuizen, maar dat bleek al snel onvoldoende.

Het Britse leger had bij het begin van de oorlog, bijvoorbeeld alleen de eigen verpleegkundigen in militaire ziekenhuizen geaccepteerd. In tegenstelling daarmee stelden vrijwilligersorganisaties zoals FANY (First Aid Nursing Yeomanry) hun vrouwelijke personeel, (gemakkelijk te herkennen aan de militaire stijl uniformen) beschikbaar aan de Belgische en Franse legereenheden. Naast het werken in de militaire ziekenhuizen, hebben de FANY-vrouwen ook ambulances bestuurd en eerste hulp achter de frontlinie geleverd. Het bekendst was echter de Voluntary Aid Detachments van het Rode Kruis, meestal VAD genoemd. De VAD bestond deels uit vrijwillige ongeschoolde jonge vrouwen, vaak uit de hogere sociale klassen. Zij zorgden voor enige

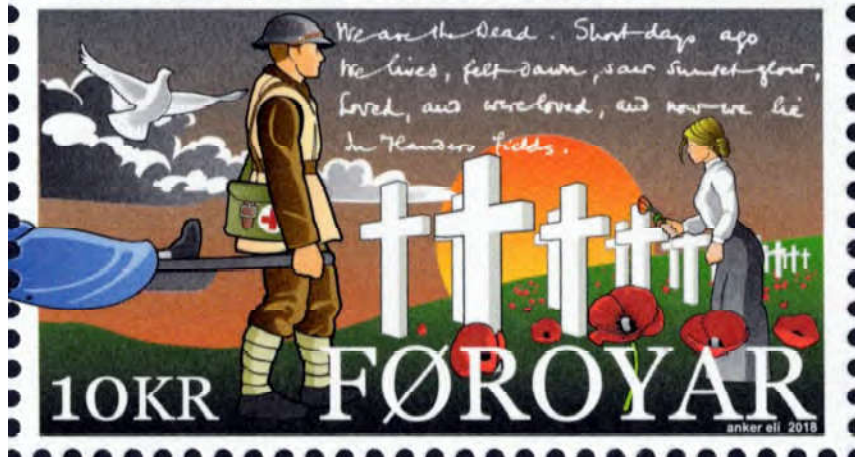

verlichting voor de professionele verpleegkundigen door de overname van een deel van hun taken als verpleegsters, door te assisteren bij schoonmaken, ambulancediensten en revalidatie.

Andere landen, zoals Canada, plaatsen vrijwillig geschoolde verpleegsters rechtstreeks in de militaire rangen. Deze verpleegkundigen, in de volksmond "Blauwe Vogels" genoemd, vanwege hun blauwe uniformen en witte kapjes hadden de rang van luitenant en konden worden bevorderd zoals de reguliere officieren.

Het was niet veilig om achter de frontlinie te werken. Een groot aantal vrouwen uit alle strijdende naties verloren hun leven als gevolg van de oorlog en de ernstige griep epidemie die in 1918 in Europa uitbrak.

Op de postzegel op pagina 10 staat een Canadese verpleegster op de voor-

grond, een ambulancechauffeur van FANY en een Belgische verpleegster op de achtergrond.

Op het elfde uur op de elfde dag van de elfde maand: bijna 11.000 doden en gewonden

Het bestand werd ondertekend door vertegenwoordigers van de geallieerden en de Duitse delegatie op 11 november 1918, kort na 5 uur in de ochtend. Er werd overeengekomen dat het bestand op dezelfde dag om 11 uur van kracht zou worden. De zes uren tussen de ondertekening en de inwerkingtreding van de wapenstilstand werden

helaas gebruikt om zoveel mogelijk goede posities in te nemen, met als gevolg dat bijna 11.000 (10.944) mensen gewond raakten. Op de laatste dag van de oorlog sneuvelden 2.738 mensen.

De verschrikkelijke oorlog was voorbij. Het was tijd voor de overlevenden om naar huis terug te keren, velen met ernstige verwondingen en zelfs meer met pijnlijke herinneringen aan een van de grootste tragedies van de mensheid. Maar ondanks alles leefden ze nog. Anderen hadden niet zoveel geluk en werden begraven in het hen vreemde land, waar ze zo hard voor hadden gevochten. Overal langs de oude frontli-

nies in België en Frankrijk liggen enorme militaire begraafplaatsen, waarin de grafstenen in rechte rijen staan. Stomme gedenktekens voor jonge mannen die niet het leven mochten leiden dat ze verdienden. Op de onderste twee zegels van het velletje dragen twee soldaten, een Engelse en een Duitse, een brancard met een Franse soldaat van de ene postzegel naar de andere. De vraag is of de jongeman hoort, bij hen die thuiskwamen of deel uit maakt van een stille witte rij. De laatste postzegel was vooral geïnspireerd op het gedicht van de Canadese arts en dichter John McCrae uit 1915: "In Flanders Fields".

Tijdens de tentoonstelling Europhilex 2015 in Londen werd het blokje uit 2015 uitgegeven met een opdruk van klapprozen (Poppies) en de tekst 'IN MEMORIAM'.

In Flanders Fields

*In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.*

*We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved and were loved, and now we lie
In Flanders fields.*

*Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders fields.*

In Vlaanderens velden

In Vlaanderens velden bloeien de klaprozen

**Tussen de kruisen, rij aan rij
die onze plek aangeven;**

**en in de lucht vliegen leeuweriken, nog steeds dapper zingend
ook al hoor je ze nauwelijks te midden van het kanongebulder aan de grond.**

Wij zijn de doden.

**Enkele dagen geleden leefden we nog, voelden de dauw, zagen de zon ondergaan
beminden en werden bemind**

en nu liggen we in Vlaanderens velden

Neem ons gevecht met de vijand weer op:

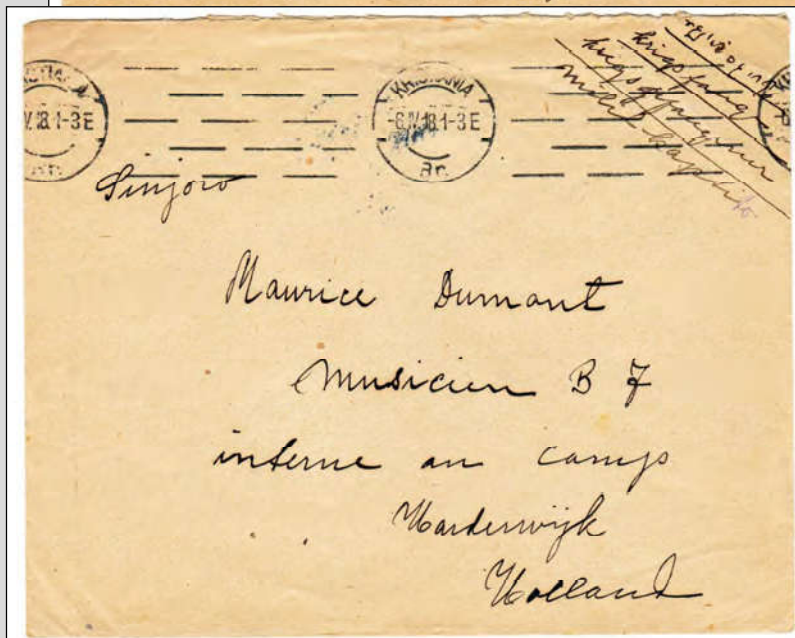
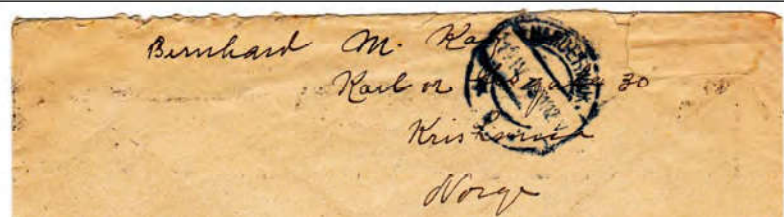
Tot u gooien wij, met falende hand de toorts; aan u om haar hoog te houden

Als gij breekt met ons die sterven zullen wij niet slapen,

ook al bloeien de klaprozen in Vlaanderens velden.

*Bronnen: Posta Stamps
 Wikipedia*

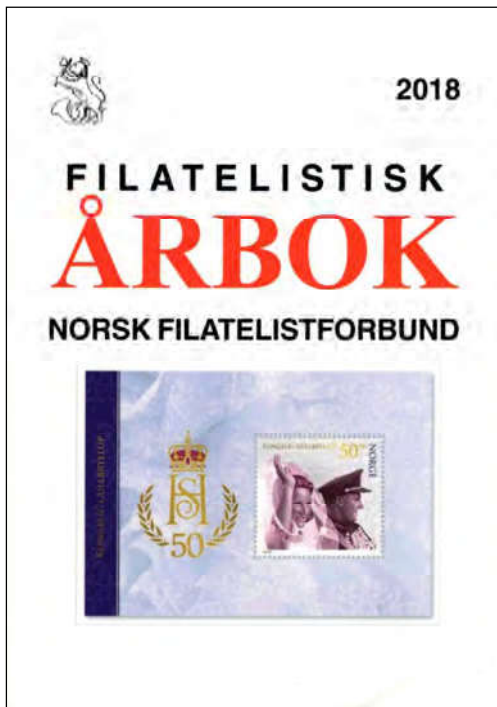
Op 6 april 1918 schreef ene Bernhart uit Christiania een brief -in Esperanto- aan de musicus Maurice Dumant, die geïnterneerd was in het interneringskamp Harderwijk. Naar alle waarschijnlijkheid was de inhoud filatelistisch. Er bestaan vele brieven, uitgewisseld tussen geïnterneerden in Nederland en Noorwegen en Denemarken. Postzegels verzamelen was een bloeiende hobby bij de geïnterneerden. De brief kwam overigens op 11 april al aan in Harderwijk.

Op 27 februari 1919 stuurde Otto Martinsen vanuit Drammen een brief aan de firma Hajenius in Amsterdam. Deze brief kwam op 17 maart 1919 in Amsterdam aan. Hij was duidelijk langer onderweg dan de vorige. Dit werd ongetwijfeld veroorzaakt doordat de brief onderworpen is aan Engelse (na-oorlogse) censuur.

Filatelistisk Årbok 2018 Norsk Filatelistforbund

Een boekje vol ideeën.

Een uitgave van een filatelistisch jaarboek gaat altijd gepaard met de uitgave van een los inlegvel, een 'Minneark'. Zo ook dit jaar. Een onderwerp is het poolschip Maud en zijn terugkeer naar huis.

De Maud werd gebouwd op de werf van Chr. Jensen in Vollen in Asker. Het werd geconstrueerd en gebouwd, speciaal voor de expeditie van Amundsen door de Noordoostpassage. Het schip werd te water gelaten in juni 1917 en gedoopt door Amundsen zelf, waarbij hij een klomp ijs stuksloeg op de zijkant van het schip.

De twee andere poolschepen, de Gjøa en de Fram, zijn altijd goed bewaard voor de toekomst, in het historisch maritieme milieu op Bygdøy, maar de Maud viel een ander en veel minder glamoureuus lot ten deel. Na de Noordoostpassage te hebben gepasseerd, wat gepaard ging met de nodige hinder en een wachten van 1918 tot 1924, eindigde de Maud in Nome in Alaska in augustus 1925 en werd hij verkocht uit de faillissementsboedel van Amundsen. Koper was Hudson's Bay Company, die het de nieuwe naam 'Baymaud' gaf. En het schip gebruikte voor transporten langs de noordwestkust van de USA en Canada. Na een tijd was het nog slechts een radiostation en opslagplaats. Het beëindigde zijn dagen als wrak op een strand in Cambridge Bay aan de zuidzijde van Victoria Island in het noorden van Canada. Hier bleef het op de zeebodem liggen toen het in 1930 zonk en was het een interessant object voor duikers die zich bezighielden met maritieme archeologie.

Op 18 augustus 2018 publiceerde het NTB (Het Noorse nieuwsbureau) de volgende tekst.

Het Poolschip Maud creëerde een volksfeest in Voller in Asker

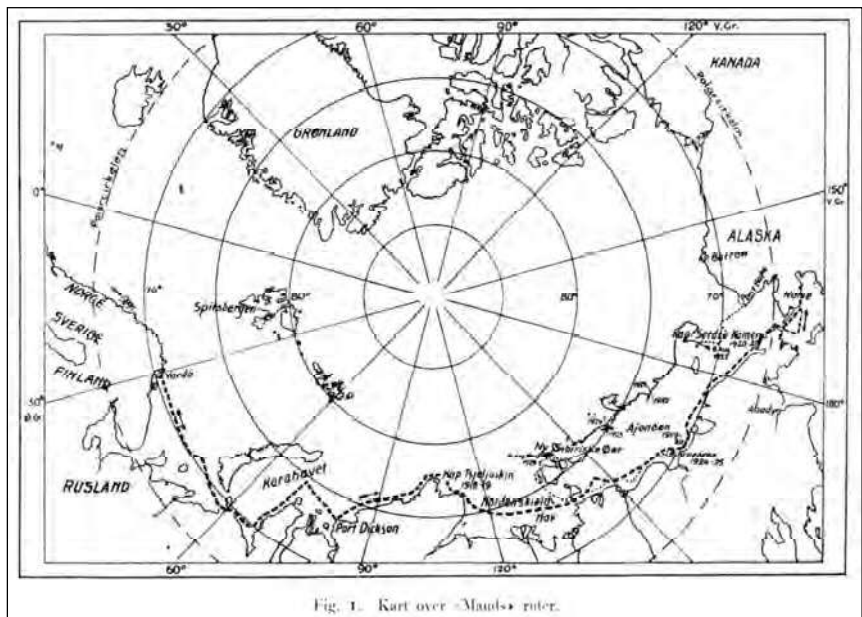

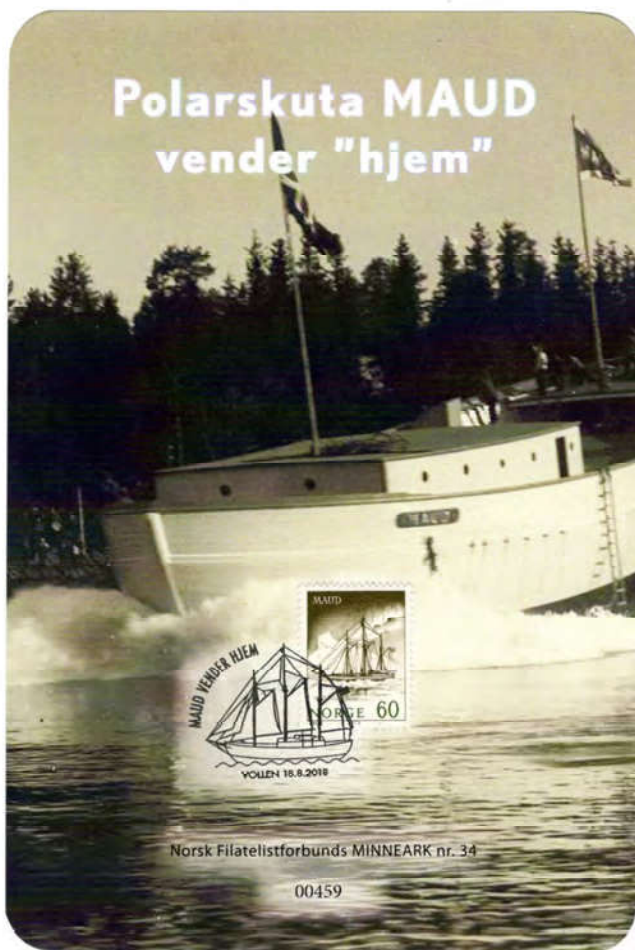
Het poolschip Maud werd zaterdag door een grote menigte verwelkomd in Asker, de plaats waar ze in 1917 werd gebouwd en te watergelaten.

De aankomst van het schip werd gevierd in het Oslo FjordMuseum. Maud zal de Bunnefjord en het huis van Roald Amundsen op zondagochtend bezoeken en vervolgens vroeg in de middag naar het centrum van Oslo worden gesleept.

‘Het raakt een aantal emoties, maar we houden ons goed. Het is een voorgeschiedenis die respectvol is en het heeft de familie behoorlijk beïnvloed. Het is waarschijnlijk te duur om haar terug te bren-

gen naar de toestand waarin ze zich oorspronkelijk bevond, maar ik vind het wel leuk dat ze bewaard blijft’, zegt Johan Leon Amundsen, de kleinzoon van de broer van Amundsen, aan NRK. (De Noorse radio)

van Canada in 1931, maar werd geborgen in 2016 na 85 jaar onder water te hebben gelegen.

In 1990 werd het wrak gekocht door de gemeente Asker voor één dollar en het project "Maud Returns Home" startte in 2011 met als doel het poolschip naar Asker te brengen. In 2016 is het wrak geborgen en lag sinds vorig jaar in Groenland. Op 23 juni van dit jaar werd het schip van de westkust van Groenland weggesleept en bereikte het op zondag 5 augustus eindelijk de Noorse wateren.

‘Het is heerlijk , de spanning is weg na het zeilen over de Atlantische Oceaan deze zomer, wat een hele uitdaging was. Het is niet vaak dat je zo'n opluchting hebt’, zegt projectmanager Jan Wanggard tegen Aftenposten.

Maud is vernoemd naar Koningin Maud en werd gebouwd in opdracht van Roald Amundsen ter gelegenheid van de expeditie naar de Noordpool. De boot zank in ondiep water ten noorden

‘Het is helemaal in de stijl van Amundsen. Als er iemand is waar we dit echt voor doen, dan is het Amundsen’, zegt Wanggard.

1972

1961

Film

Er wordt een grote film over Amundsen gemaakt en deze gaat in februari in première. De film is geregisseerd door Espen Sandberg, de man achter "Kon-Tiki" en "Max Manus". De film zal verschillende scènes bevatten van de lange en veeleisende Maud-expeditie. Iedereen weet dat Amundsen de eerste man op de Zuidpool was, maar niet iedereen kent het luchtschip Norge en de lange reis met zijn eigen poolvaartuig Maud, dus het is geweldig dat dit nu aandacht krijgt. Daarom behandelt onze film ook zijn hele leven -hij deed zoveel spannends en was op veel expedities, zegt Sandberg tegen NTB.- We hebben het binnenste van het poolschip en grote delen van het dek gebouwd, terwijl de rest digitaal wordt gebouwd. De film geeft het publiek dus een unieke kans om deel te nemen aan de reis van Maud door de Noordoost-Passage, waar Roald wordt aangevallen, onder andere door ijsberen, zegt hij.

Wie meer wil weten over deze berging kan op internet veel informatie vinden.

<http://www.polarhistorie.no/>

<http://www.maudreturnshome.no/>

Ik vertel deze geschiedenis, omdat het minneblokje mij aanspoorde, om op zoek te gaan naar de geschiedenis van de Maud.

Zoals veel artikelen in dit jaarboek, om zelf op zoek te gaan naar het vervolg, of het voorafgaande. Een bundel vol posthistorische verhalen. Waardoor je vele ideeën krijgt om 'anders' te gaan verzamelen. Om te gaan neuzen op het internet.

Hoe je een verzameling kunt opzetten over je stad of streek. Over aantekeningen op brieven, wanneer er strafport moet worden betaald. Over propaganda bedrijven met postzegels en postbehandeling tijdens de tweede wereldoorlog.

Maar natuurlijk is het ook een klein naslagwerkje: alle postzegeluitgaven tussen oktober 2017 en augustus 2018,

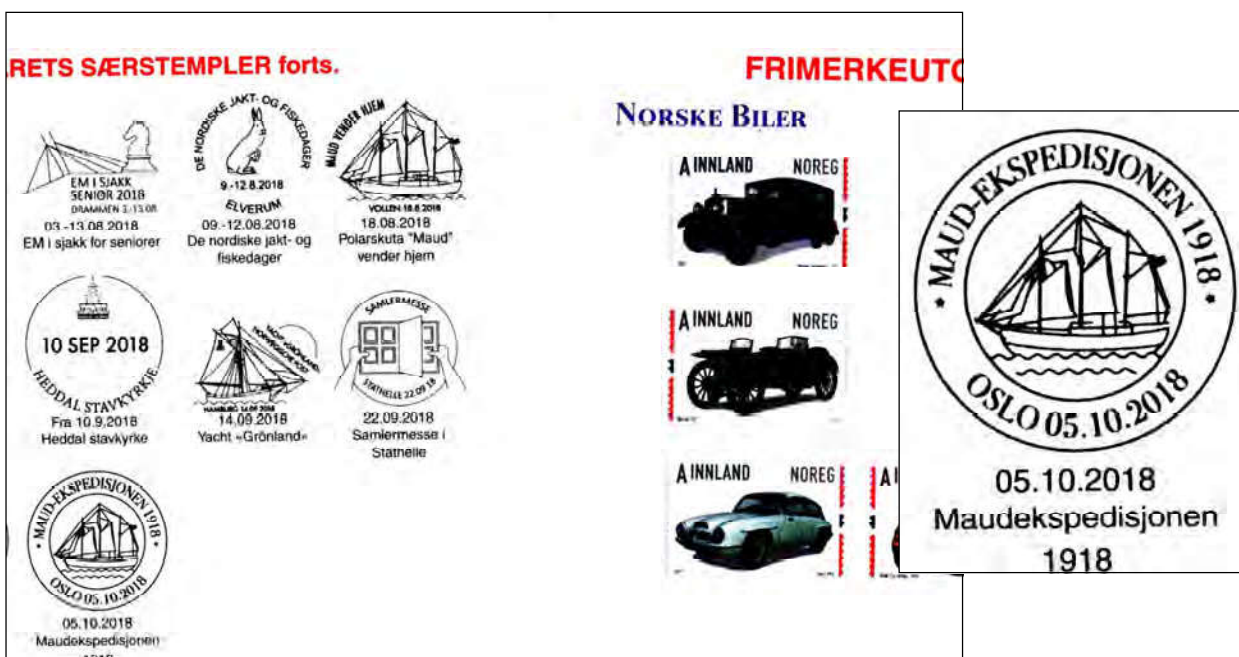
met bijzonderheden en FDC-stempels. En alle sierstempels, uitgegeven tussen augustus 2017 en oktober 2018. En dat zijn er toch wel weer een aantal. Ik mis overigens wel de voorgefrankeerde prentbriefkaarten. Of zijn die het afgelopen jaar niet uitgegeven?

De nieuwe eindredacteur Kjell Åge Johansen heeft er weer een lezenswaardig boekwerkje van gemaakt.

ISBN 978-82-999015-6-7. Met een kleine oplage van 700 exemplaren. 160 Pagina's in kleuren. Fraai.

Vraag er Henk Burgman naar. De prijs is NKR 150 in Noorwegen.

In 1918 zette Amundsen eindelijk koers naar de Noordpool. De expeditie was uitgerust met apparatuur voor oceanografisch, meteorologisch en geomagnetisch onderzoek en was de grootste en best uitgeruste geofysische polaire expeditie die tot nu toe was uitgezonden. Maud kwam niet noordwaarts in het poolijs, maar vroom stevig vast in het fjordijs en kreeg twee winternachten. Na noodzakelijke reparaties ging de expeditie nog drie jaar door. Aldus bereikte de expeditie zijn geografische doel niet, maar de geofysische gegevens die werden verzameld en verwerkt, voornamelijk door H. U. Sverdrup, hebben de Maud expeditie een reputatie gegeven als een van de belangrijkste onderzoeksreizen in het Noordpoolgebied te allen tijde.

Nederlandse Filatelistenvereniging 'Skandinavië'

Voorzitter/

Hoofdredacteur van Het Noorderlicht

A.D.M. Steenbakkers,
Laarstraat 6A, 5664 BM, Geldrop,
tel 0629581540
admsteenbakkers@onsbrabantnet.nl.

Secretaris

F.C.J.K. Hertel,
Urkwal 74, 1324 HR Almere Stad,
tel (036)5344650,
hertel01@kpnmail.nl

Penningmeester

W.A.I.M. Jongen
Van Frezinstraat 14,
5961 SV Horst,
tel (077) 3985360.
wim.jongen@home.nl.
ING bankrekening:
NL58INGB0000380962
tnv NFV Skandinavië.

Veilingmeester/

PR-commissaris

H.P. Burgman,
Spechtstraat 70,
1021 VW Amsterdam,
tel (020)6329018,
henk.burgman@Gmail.com

Rondzendcommissaris

R.J. de Leeuw,
J H van Heekweg 42, 1025 MC Amsterdam,
0206340880,
r.j.de.leeuw@hetnet.nl.

Van de voorzitter,

Op 2 maart hebben we onze Ledenvergadering, waarin we ons afgelopen verenigingsjaar bespreken en vooruit kijken naar de (nabije) toekomst.

Ter voorbereiding van deze vergadering is het bestuur in januari bij elkaar geweest. Het gaat met onze vereniging als met haar leden: op leeftijd, hier en daar wat kwaaltjes, maar over het algemeen mogen we niet klagen. Dat moeten we dan ook niet

doen. We moeten onze zegeningen tellen.

Over het rondzendverkeer valt het een en ander te zeggen, dus dat gaan we doen.

Voor Christian hebben we een opvolger gevonden, zij het dat Christian nog aanblijft als part-time secretaris. We stellen zijn opvolger voor.

De bijeenkomsten lopen. Zo gaan we verder.

De website functioneert uitstekend, evenals de veilingen.

Ons ledental neemt af, daarmee onze inkomsten. Ofschoon Het Noorder-

licht alom wordt gewaardeerd, moeten we daar mogelijk iets mee, vanwege die financiën. We willen graag met u van gedachte wisselen, over mogelijkheden.

Ik zie u in Amersfoort.

Ton Steenbakkers

Bijeenkomsten:

2 maart 2019

8 juni 2019

21 september 2019

7 december 2019

Redactieslot

Het Noorderlicht:

30 maart 219

13 juni 220

5 oktober 221

De bijeenkomsten worden
gehouden in
De Bron, Vogelplein 1,
3815 GV Amersfoort
033 472 8167

**Agenda Gewone Algemene Ledenvergadering (GALV)
Voor het vijfenvijftigste verenigingsjaar**

NFS.4892/rev 2 maart 2019

Namens de voorzitter, Ton Steenbakkers nodig ik u uit voor de jaarvergadering: gewone algemene ledenvergadering (GALV) van 2 maart 2018 te 12.30 uur in kerkcentrum De Bron, Vogelplein 1, 3815 GV Amersfoort.

Verzoeken tot wijziging of aanvulling van de agenda zijn mogelijk tot een uur voor de vergadering. De financiële stukken zijn bij aanvang van de verenigingsbijeenkomst, te 10.00 uur, beschikbaar. Deze worden niet op internet gepubliceerd. Na de GALV kunnen genoemde stukken worden opgevraagd bij de secretaris.

1. Opening door de voorzitter.

Woordje van de voorzitter Ton Steenbakkers
In memoriam voor de in 2018 overleden leden

2. Ingekomen stukken en mededelingen.

3. Bestuur mutaties,

a. Secretariaat: Voor de secretariaat functie heeft dhr. Andre Siraa (1958), lid van af 20.03.1995 zich kandidaat gesteld. Het bestuur heeft met Andre gesprekken gevoerd en stelt voor hem te benoemen.

b. De huidige secretaris Christiaan Hertel (1938), in dienst 21.09.1996 zal de ledenadministratie, verzending HNL-buitenland en de KvK blijven doen totdat Andre geheel is ingewerkt. Mogelijk dat de ledenadministratie op een andere plaats wordt ondergebracht.

4. Jaarverslag over het vijfenvijftigste verenigingsjaar 2018 NFS.4794. *Het jaarverslag staat medio februari 2019 op de website www.nfvkandinavie.com en is op 2 maart in de zaal beperkt verkrijgbaar. Wilt u een gedrukt exemplaar of als bijlage van een e-mail dan kunt u dit opvragen bij de secretaris.*

5. Financiën Resultaat 2018, Balans, begroting 2019 e.v.

6. Verslag kascommissie:

Dhr. B Benedictus, Dhr. Drs. H. Reus., reserve: Dhr. P.J. Huisman

7. Decharge bestuur

8. Plannen, beschouwing en gedachtewisseling rondzendverkeer en ledenbestand.

9. Verslag veilingmeester

10. De website van Skandinavië.

11. Dankwoord aan: rondzendsectiehoofden, kascommissie,
bestuursassistenten en medewerkers De Bron.

12. Rondvraag en sluiting

Christiaan Hertel. Secretaris.

Læse-Lukea-Lese-Lesa-Läsa en nog eens Lezen!

Of wel; verzamel kennis en het postzegels verzamelen krijgt meer diepgang. Een terugkerende column met als onderwerp artikelen, betreffende de Scandinavische filatelie, die in andere bladen geplaatst werden en voor onze leden van belang zouden kunnen zijn.

Budstikka (Noors) - Norsk Posthistorisk Selskap.

E-mail: budstikka@posthistorisk.no
www.posthistorisk.no

Nr. 4/2018.

Brief met een 4 SKILL 4 zegel ontwaard met handgeschreven "ASKER 24/10"; Een gouden vondst - Over een "shipleter" van GB naar Fotland, Bergen, Noorwegen; Frankeeringen met uitknipsels van postwaardestukken; De postgeschiedenis van Lillestrøm; Brieven uit Ryfylke naar Amerika (1892-1907); De post in Bohulsen eind 18e eeuw; de pakketpost in de naoorlogse periode

(1946-1948); De postale bemerkings op een brief uit Sunnemøre 1850; Een nieuw ontdekte brief gefrankeerd met Trondheim's Bypost zegel.

Verder staat deze aflevering weer vol met allerlei kleine artikeltjes en reacties op eerder publicaties.

Bulletin (NL) - Postzegelvereniging Postuummaat. E-mail: secretaris@postuummaat.nl
www.postuummaat.nl

Met veel nieuwtjes en (technische) bijzonderheden en achtergronden betreffende Scandinavische loketstroken, rolzegels en postzegelboekjes.

Nr. 181.

Bespreking en info van/over de automaatstroken van de Færøer met afbeeldingen van honden en vuurtorens.

SCANDINAVIË

ZWEDEN-NOORWEGEN-DENEMARKEN-FAERÖER
GROENLAND-IJSLAND-FINLAND-ÅLAND
POSTFRIS-GEbruikt-POSTZEGELBOEKJES

BEZOEK MIJN WEBWINKEL
WWW.SCANDINAVIANSTAMPS.NL

P.Z.H RON HERSCHEIT
Postbus 23, 6950 AA Dieren
Tel : 0313-419041
e-mail pzhronh@bart.nl

Den Blaa Löve (Noors) - Bergens Filatelist-klub. E-mail: kr.aune@online.no
www.bergens.filatelist-klub.no

Nr. 4/2018.

Een gouden vondst - Over een "shipletter" van GB naar Fotland, Bergen, Noorwegen; Cruiseschepen in de haven van Bergen; NK 8 ongetand - een stukje geschiedenis, vervolg; MALMEX 2018; Het nut en gebruik van postcodes; Uitleg over "PUM" post.

DFT (Deens) - Danmarks Filatelist Forbund
E-mail: danfil@danfil.dk www.danfil.dk

Vast in dit blad terug te vinden artikelen/rubrieken zijn: Julemærkesamleren met een hele pagina nieuws evenals 4 pagina's jeugd en enkele pagina's kleine annonces. Ook de rubriek met de titel; lezersvragen is zeker de moeite waard. Tevens regelmatig nieuws betreffende postzegeluitgaven, variëteiten en plaatfouten, boeken, beurzen en tentoonstellingen.

Verder **In Nr. 5 & 6/2018.** dit maal; De Engelse "Drift-cards" aangespoeld op IJsland; De 8 øre Avisporto zegel - achtergronden en varianten; Een vliegtuig catastrofe in Gambia 1937 en de postale gevolgen; Finland - Russische zegels gebruikt als pasgeld (noodgeld) die weer gebruikt zijn als postzegel; Het 4 øre overdruk zegel (AFA 40B) nader bekeken; Hoe verkoop je het beste een postzegelverzameling en Vliegende post; Varianten bij het Chr.X. zegels AFA 69; De achtergronden van het Deense noodzegel uit 1963; De Deense Jule zegels van 2018; De twee Groenlandse kustvaarders en hun postale sporen; Diefstal van zeldzaam DWI materiaal tijdens de MALMEX2018 tentoonstelling: Perforatiefouten bij Deense zegels.

Frímerkjablaðið (IJslands)

Uitgave van de IJslandse bond in samenwerking met de IJslandse post.

E-mail: gunnar@greining.net

Nr. 1/2018.

Terugblik op de NORDIA 2018; Het ontstaan en een stukje geschiedenis van de IJslandse filatelistische bond; Kindertekeningen op IJslandse zegels; De 2 typen ÞINGVELLIR stempels; Postzegels met zeeman afbeeldingen; Feesten en jubilea op IJslandse Ansichtkaarten; Wederom de S.Á.Í. perforatie; De geplande nieuwe IJslandse uitgaven voor 2019 en een overzicht van de verkochte oplagen van de zegels uit 2017 en 2018; De persoonlijke postzegel bestaat 10 jaar.

Frimærkernes Verden (Deens)

nordfrim@nordfrim.dk/www.nordfrim.com

Een blad uitgegeven door de Deense firma NORDFRIM A/S met honderden aanbiedingen van catalogi (AFA), verzamelingen, kilowaar en losse zegels etc. alsmede een enkel filatelistisch artikeltje.

Frimærkesamleren (Deens) - Frederiksberg Frimærke Forening.

redaktion@frimaerkesamleren.dk

www.3fff.dk

Elk nummer heeft een grote hoeveelheid kort en klein nieuws + een aantal pagina's met Julemærke nieuws.

Nr. 6/2018.

De Deense verenigingstentoonstellingen en hun filatelistische sporen, 1978; De naoorlogse geschiedenis van de SAS (Scandinavian Airlines System), deel 1.

Iceland Philatelic Magazine = Online magazine (Engels)

"Een onafhankelijk, gratis magazine voor verzamelaars van IJslandse zegels en post-historie."

Redacteur: Brian Flack, co-redacteur Ole Svinth. Informatie: flackbp@gmail.com
Elke aflevering staat vol met korte en langere artikeltjes, antwoorden en aanvullingen op eerdere vragen/artikelen die de meest uiteenlopende onderwerpen behandelen, allerlei nieuws en opinies plus veilingresultaten en tariefvraagstukken. Te veel om te beschrijven. Hierbij een bloemlezing.

Nr. 30 & 31/November 2018 & Januari 2019.

Nieuws van ISLANDSPÓSTUR - zoals nieuwe stempels en gesloten en geopende kantoren en opheffen diensten en nieuwe tarieven.

Nieuw - Een index voor het Icelandic Philatelic Magazine; Vroeg gebruik van het Reykjavík rolstempel type R1d en deel 2 en 3 over de rolstempels; De Facit RRR kroonstempels nader bekeken; Een ongewone scheepsbrief; Een notitie betreffende het 25 Aur Hekla zegel; IJslandse post zonder postzegels; Een vroege luchtpostkaart; Vragen betreffende de stempels van Reykjavíkið and Reynihlíð; Waarom een 6 Aur zegel (1876-1898)?; Lokale post in 1970?; het verhaal achter het stempel Síðumúli; De twee drukken van het 3 Aur dienstzegel ChrX; Ongewone bestemmingen - (K) De beide Korea's en Kenia en (L) La Réunion - Libanon en Liberia; De postkantoren in de "provincies" Deel 22 & 23; Wat je al niet kunt leren van het postzegels verzamelen!; diverse ongewone & zeldzame ontwaardingen: Een extreem zeldzame brief, maar het bleek wel filatelistisch gemanipuleerd; Het verdwijnen van de "FORGANGSBRÉF"; Een

vreemd tarief voor een pakketkaart; Een luchtpostbrief naar Zuid Afrika.

Info (Noors) - Oslo Filatelistklubb,
E-mail: info@oslofilatelistklubb.no of
mail@oslofilatelistklubb.no
www.oslofilatelistklubb.no

Nr. 4/2018.

Stein Kristiansen sluit zijn winkel; Terugblik op FILOS 2018 en verder korte overzichten van bijeenkomsten en de aldaar gehouden lezingen.

NFT = Nordisk Filatelistisk Tidsskrift (Deens) - Københavns Philatelist Klub,
E-mail: kpk@kpk.dk/ www.kpk.dk

Nr. 4/2018.

De stempeldatabase op de website van KPK; Het proces van het gommen bij de klassieke uitgaven; De Jule zegels van 2018; de UPU zegels = Zegels met Specimen, Ultramar of Colonials "opdrukken" uit de archieven van postadministraties; de Nykøbing-Falster-route postaal bezien; Een korte terugblik op 125 jaar NFT.

NFT = Norsk Filatelistisk Tidsskrift (Noors) - Norsk Filatelistforbund. nft@filatelist.no
www.filatelist.no

De volgende vaste rubrieken verschijnen regelmatig : Commentaar en reacties, de jeugdhoeke, boekbesprekingen en aanbiedingen, veilingresultaten en kleine annonces, nieuws betreffende beurzen, tentoonstellingen en nieuwe boeken en uitgaven, veilingresultaten plus regelmatig als bijlage de veilingcatalogus van Brunsæl.

Nr. 7 & 8/2018.

Het nieuwe onderkomen van Skanfil; Lars T. Amundsen en zijn legendarische verzamelingen, deel 3; Hoe een regeringscrisis in

1888 invloed had op de Noorse post; Postzegeltaal - hoe de stand van een postzegel een boodschap over kan brengen; Noorse plaatsnamen in de USA - Romundstad, Norsevill, Strum en Nerstrand; Vliegveld Fagernes philatelistisch bekeken; De stranding van het luchtschip de L20; Walvisvaarders en hun post van en naar Zuid-Shetland 1906-1931, deel 1 en 2; Een rood stempel van Bring in Bergen: Een onbekend blindstempel gevonden (1658); Post en postvervoer over de Noorse meren en waterwegen, deel 7 en 8; De behandeling van onder- of onbetaalde zendingen in het prefilatelistische tijdperk, deel 7; De Noorse goederen en pakketzegels, deel 13; Ansichtkaarten met 3 dimensionale afbeeldingen; Een catalogus over de Noorse 4-ringsnummerstempels en een aanvulling op de Kerstzegelcatalogus van 1995; Bouw uw eigen LEGO postwagen; Een nieuwe kleurvariant van Trondhjems eerste stadspostzegel ontdekt.

Philatelistische Nachrichten (Duits) - Forschungsgemeinschaft Nordische Staaten e.V. E-mail: rdaebel@t-online.de
www.nordische-staaten.de

Nr. 182 & 183 = Mei & Augustus 2018.

Denemarken - De Deense "Post- en Telegramkwitteringsbog" gebruikt als verzekeringsbewijs voor waarde-zendingen; Een zeldzame aangetekende 36 øre brief (1890) van KPH naar Rusland; Zomerhuisjes in DK met een filatelistische nevenwerking; Belgische firmaperforaties in Deense postzegels; De 7 en 12 øre tarieven van DK (1918-1926).

Færøer - FØ een ansichtkaart van Slættanes naar Midvaag met Midvaag sterstempel (1924); Jaarcijfers en overzicht (2017) van

POSTA; Een overzicht van de gemeenten op de Færøer.

Finland - Bijzonderheden van de uitgaven voor Oost-Karelië.

Groenland - De postverbinding tussen Groenland en DK tijdens de 2e WO; Waarom zijn er zo veel velletjes uitgegeven op Groenland?

IJsland - De IJslandse Wereldtentoonstelling-zegels met opdruk 1940; De geschiedenis van IJsland, deel 25, De ontwikkeling van de post sinds het jaar 2000.

Noorwegen - Wat niet in Michel staat maar wat elke Noorwegen-verzamelaar zou moeten weten, deel 1 & 2.

Zweden - De postverzorging in Zweedse dorpen, Deel 26 Örträsk; Wat was het tarief voor een Duitse antwoordkaart teruggestuurd van Zweden naar Duitsland?

Åland - Ålandse postwaardestukken deel 25 - De vier postkaarten van 2018 met thema "midzomerfeest op Åland"; Een overzicht van de oplagen van de Ålandse postwaardestukken.

PHT (Posthistorisk Tidskrift) (Deens) - Dansk Posthistorisk Selskab.
www.E-mail: ottokj@gmail.com

Nr. 4/2018.

De postale geschiedenis van Hasle; De Deense postverbinding met de door de Duitsers bezette Kanaaleilanden; Het Antikqua stempel van Sonderburg; De Duitse gedragingen ronde Deense grens tijdens de 1e WO; FØ, de naoorlogse censuurvrije situatie; Een oude brief uit de Kalmar-unie tijd.

Populær (Deens) - AFA Forlaget / Nordfrim. nordfrim@nordfrim.dk of: afa@afa.dk
www.afa.dk

Het blad herbergt altijd de laatste aanvullingen voor de diverse AFA catalogi. Verder per nummer een klein aantal vaak aardige artikelen.

Posthorn, The (Engels) - Scandinavian Collectors Club. E-mail: Steve88h@aol.com
www.scc-online.org

Zoals altijd zéér veel klein filatelistisch nieuws en boekbesprekingen. Verder een aantal artikelen zoals;

Nr. 4/2018.

MALMEX 2018 en de voorbereidingen op STOCKHOLMIA 2019; De vroege Finse roodfrankeringen (Hasler D 106); Volg het spoor van Noorse immigranten in de US of A; Een vroege Scheepsramp-brief uit de collectie van Gummesson; Een advertentie actie van "Abbott Laboratories" d.m.v. ansichtkaarten verzonden vanuit diverse o.a. Scandinavische landen.

Rapport (Zweeds) - Föreningen Íslands-samlarna. kassoren@islandssamlarna.se
www.islandssamlarna.se

Nr. 183 = December 2018.

Iceland Gazetteer: De postkantoren in de "provincies" Deel 5; Terugblik op de reis naar IJsland en de NORDIA 2018, deel 2; Het nationale archief en de daar opgeslagen oude poststempels; Crashpost van 14-04-1963; Een nieuw opgedoken Ahrenberg-brief en een nieuwe Balbo-brief; Gullfoss kantoorstempel gevonden.

Scandinavian Contact (Engels) - Scandinavian Philatelic Society.

E-mail: editor@scandps.org.uk
www.scandps.org.uk

Nr. 263 = December 2018

Zoals altijd veel klein filatelistisch en ver-

enigingsnieuws plus de vaste (landen) rubrieken met klein nieuws uit de diverse Scandinavische landen. Verder een aantal artikelen zoals; Finse censuurverklaring; Zweedse strafport bemerkings op binnenkomende, buitenlandse, post 1875 - 1993, deel 2, 1939 tot 1969; Perspectieven bij Zweedse neutraliteit, deel 7 - Zwedens rol tijdens de Korea oorlog; Een database voor Fabergé's filatelistische materiaal; Kaart van de Færøer naar Bangui; Een pre-filatelistische brief van Piccadilly naar Stockholm (1815).

Skanfil-Nytt - Skanfil A/S,

skanfil@skanfil.no/ www.skanfil.no

Maandelijks nieuwsbulletin van de Firma Skanfil met vele filatelistische aanbiedingen en vaak een aardig filatelistisch artikel-tje.

De 'Noordse' postadministraties geven uiteraard ook hun informatieblaadjes uit. Behalve de achtergrondinformatie en het laatste nieuws met betrekking tot de nieuwste uitgiften vinden we de vaak kleine artikelen in de diverse informatiebladen zoals: 'Frímerkjafréttir', 'Greenland Collector', 'Posta Stamps', 'Frimärken' & 'Frimærker' van Postnord, 'Norway post', 'Finland Info', 'Ålandsposten'. Sommige bladen heb ik tijdens de bijeenkomsten op de lezerstafel liggen.

Boekbesprekingen

AFA Danmark Frimærkekatalog

De AFA "Danmark" catalogus is in kleur uitgevoerd. Hierin vinden we alle door Denemarken, en de Deense gebieden, uitgegeven postzegels en aanverwante artikelen. Voor alle duidelijkheid dit zijn Denemarken, met Sleeswijk (Slesvig), Færøerne, Groenland en Deens West-Indië. Het een en ander is wat meer gespecialiseerd en de verzamelaar die deze gebieden wat dieper en gespecialiseerd wil verzamelen is met dit boekje weer een jaar uit de brand. De catalogus is onderverdeeld in uiteraard de diverse gebieden en hierbinnen vinden we weer aparte hoofdstukken voor bijvoorbeeld de postzegels, krantenzegels, portzegels, dienstzegels, frankeerstroken, jaar- en souvenirmappen en al wat niet meer. Uiteraard weer in die handige en overzichtelijke opstelling die wij gewend zijn van AFA. Zoals gezegd, niet alleen alle zegels maar ook een keur aan vele extra's zoals FDC's (met afbeeldingen van FDC-stempels) boekjes en samendrukken, souvenirpakketten en -velletjes, Julezegels, frankeeretiketten. Afijn, noem maar op! Hier kan elke verzamelaar van Denemarken en gebieden zijn hart ophalen. Alle zegels zijn in magnifieke kleuren en haarfijne scherpte afgebeeld. Waar nodig, zijn vergrotingen van details aangebracht om de verschillen tussen bijvoorbeeld druktypen te verduidelijken. De laatste jaren worden steeds

meer varianten en afwijkingen omschreven en afgebeeld. Ook handig is een typenoverzicht waardoor het vinden van zegels met een bepaalde waarde van langlopende zegels/series een makkie is geworden. De prijswaarderingen vinden we in 5 tot 2 kolommen. Dit is afhankelijk van de tijd waarin de zegels werden uitgegeven. M.a.w. hoe ouder hoe meer prijskolommen. Het geheel wordt afgesloten met een overzicht van de Deense nummerstempels en een korte verhandeling over het verschil tussen plaatfouten, varianten etc. Een meer dan goede catalogus voor de verzamelaar van de Deense gebieden die jaarlijks op de hoogte wil zijn en blijven. Er is ook een spiraalband uitvoering, iets minder handzaam en wat breder van formaat maar ideaal doordat het boek open blijft liggen op elke pagina die gewenst is. Warm aanbevolen!

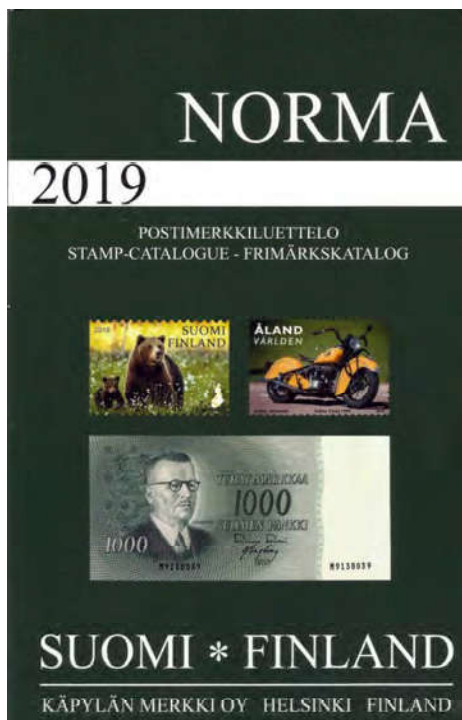

Taal: Deens. Bladzijden: 704. Illustraties: Kleur. Verlijmd, softcover 21 x 15 cm of Spiraalband 21 x 17 cm. ISBN-13: 978-87-7012-436-2. Uitgever: AFA-Forlaget – Nordfrim A/S. Prijs: Excl. Verzendkosten, 310 DKK. Spiraalband uitvoering 360 DKK. Informatie // Verkrijgbaar bij: AFA-Forlaget, Kvindevadet 42, 5450 Otterup, Denemarken. Info: afa@afa.dk / www.afa.dk.

Norma – 2019

Deze alom bekende catalogus heeft weer zijn jaarlijkse uitgave beleefd. Zoals we gewend zijn van de “kleine” Norma vinden we hier alle door Finland en gebieden (Aunus, Noord Ingermanland, Karelië en Oost-Karelië + Åland) uitgegeven post-, automaat-, frankeer-, buspakket-, en veldpostzegels. Ook de door de post uitgegeven postzegelboekjes, jaarsets en maximumkaarten komen aan bod. De prijssetting is weergegeven in drie kolommen en wel

voor ongebruikt, tot 1885, of postfris, na 1885, gebruikt en op brief, tot 1963 of gebruikt in excellente conditie, na 1963. Waarom er gekozen is voor deze opsplitsing is mij nog steeds niet geheel duidelijk, maar een kniesoor die daar op let. Bij de eerste 3 emissies zijn er 4 prijskolommen vermeld. Daar wordt onder andere onderscheid gemaakt door de kwaliteit van de tongen. Verder worden ook nog de prijzen voor FDC 's vermeld en vinden we bij de modernere uitgaven de perforatieverschillen vermeld en geprijsd. Alle afbeeldingen zijn buitengewoon scherp en in kleur. Waar nodig, zijn vooral bij de klassieke uitgaven verhelderende illustraties ingevoerd, die de diverse typen verduidelijken. Ook de diverse standen van de watermerken zijn duidelijk weergegeven. Bij Åland vinden we drie kolommen, namelijk voor postfris, gebruikt en luxe gebruikt. Uiteraard vinden we ook de gutterpairs, geprijsd en al, terug. Ook dit jaar is de laatste sectie

in dit boekje gewijd aan de Finse munten en bankbiljetten (in Penni en Markkaa 1860 - 2001 en in € en €-cent 1999 - 2018) die in de loop der jaren in Finland zijn gebruikt. Het is geen diepgaande catalogus, maar voor de doorsnee-verzamelaar voldoet deze uitgave weer prima. De gehele catalogus is drietalig (Fins, Zweeds en Engels) waardoor ook de niet-Fins lezende verzamelaar niet voor verrassingen hoeft te komen staan.

Het is, zoals we gewend zijn, een handzaam boekwerkje dat gemakkelijk mee te nemen is naar beurs of bijeenkomst. Door het aanvinken van de kleine hokjes die voor elk catalogusnummer zijn geplaatst, is het gelijktijdig een handige mancolijst en kan men, zonder door de waarderingen heen te krassen, makkelijk zien wat er in de verzameling aanwezig is en/of wat er nog ontbreekt. Ook de prijs mag geen beletsel zijn. De Finse winkelprijs bedraagt € 23,00. Portokosten van uit Finland zijn evenals in andere Noord-Europese landen behoorlijk hoog, maar bij meerdere bestellingen kan ik korting krijgen en eventueel wat aan de portokosten doen.

Taal: Fins/Zweeds/Engels. Bladzijden: 424. Illustraties: Kleur. Verlijmd, 21 x 13,5 cm. ISSN: 0358-1225. Uitgever: Käpylän Merkki Oy. Winkelprijs: 23,00 € excl porto. Informatie // Verkrijgbaar bij: Käpylän Merkki Oy, Pohjolakatu 1, Fin 00610 Helsinki, Finland. E-mail: myynti@kapylanmerkki.fi. Website: www.kapylanmerkki.fi.

Håndbok Norske 4-rings nummerstempels 1890-1940.

Onder deze titel heeft de bekende postzegelhandelaar, -verzamelaar en auteur Finn Aune de langverwachte opvolger van het handboek uit 1987 van Bjørn E. Bunæs en A. Langangen gepubliceerd.

In mijn optiek zijn de 4-rings nummerstempels een ondergeschoven kindje in de Noorse filatelie. In de Norgeskatalogen en de -postal kunnen we al sinds jaar en dag de 3-ringsstempels en vele type datumsstempels terug vinden maar naar mijn weten heeft er nooit een overzicht of verhandeling, behalve enkele artikelen in het NFT, over de 4-ringsstempels in gestaan. Dan is het na ruim 30 jaar wel tijd voor een gedegen vernieuwde uitgave. In samenwerking met Svein Gangdal is er in de loop van de tijd, er is ruim 16 jaar aan gewerkt, een soort van database ontstaan. Hierin omschreven beide verzamelaars de in hun verzameling aanwezige zegels en brieven met deze stempels. Met voornoemde 1987 publicatie en veel nieuw gevonden informatie plus input van diverse verzamelaars en veilinghuizen, was er genoeg reden om een geheel herziene en opnieuw opgezet overzicht uit te geven.

Waar zijn deze stempels gebruikt? Dit is niet zo een, twee, drie uit te leggen, maar simpel gezegd zijn het kantoren op het platteland, lees afgelegen en in dun bevolkte gebieden, waar de beheerder een lokaal persoon was die het verzamelen van de brieven

voor een bepaalde regio, onbetaald, op zich nam. Ook op bepaalde spoorlijnen en scheepsroutes waren deze stempels voorhanden. In de Noorse introductie wordt het uitgebreid uitgelegd. Er is ook een Engelse en Duitse introductie maar die is, helaas, zéér summier. De stempels worden in numerieke volgorde vermeld. Beginnend bij nummer 1 vinden we per stempel een afbeelding (of afbeeldingen als er meerdere typen bekend zijn) van het stempel. Verder vinden we de plaatsnaam of plaatsnamen, waar het zegel is gebruikt alsmede de vroegst bekende en laatst bekende gebruiksdatum. Indien voorhanden, wordt er ook een zegel of poststuk met het stempel afgebeeld. Eventuele bijzonderheden worden ook vermeld. Als we bij het laatste nummer zijn aangeland, hebben we alle 950 nummers gehad. Het is een handboek en geen catalogus, dus zal men tevergeefs naar cataloguswaarden of prijzen zoeken. Wel wordt er per stempel een zeldzaamheidswaardering gegeven en wel in de vorm van een getal van 1 t/m 10, waarin 1 staat voor zéér gewoon (meer dan 76 bekend) en dan oplopend naar uiterst zeldzaam (1 tot 3 bekend). De verschillende soorten van gebruikers, zoals trein, schip of vast "kantoor" wordt door een achtergrondkleur bij de beschrijving aangegeven. Ondanks dat de Noorse taal gebezigd is, is de geleverde informatie met een beetje moeite en goede wil redelijk te begrijpen. Het geheel wordt afgesloten door een alfabetisch overzicht van

plaatsnamen met de aldaar in gebruik geweest zijnde stempels en twee overzichtstabellen met uitzonderingen en bijzonderheden. Met de aanschaf van dit handboek komt u in het bezit van een grote hoeveelheid informatie die voor de verzamelaar van deze Noorse ondergeschoven kindjes in stempelland onontbeerlijk is. Een goed opgezet en uitgevoerd brok literatuur.

Schrijver: Finn Aune. Taal: Noors. Bladzijden: 272. Illustraties: Kleur. "Gebonden", hardcover 30 x 21,5 cm. ISBN: 978-82-92535-24-0. Uitgever: Skanfil for samlere AS. Prijs: NOK 490 (± € 50,00) Excl. verzendkosten. Informatie // Verkrijgbaar bij: Skanfil, Postboks 2030, NO-5504 Haugesund, Noorwegen. E-mail: skanfil@skanfil.no. Web-site: www.skanfil.no.

De Facit Norden 2019

(Henk van Meeningen)

De Facit Norden 2019 is geschreven, zowel in het Zweeds als in het Engels en bevat alle uitgaven van Zweden, Denemarken, Noorwegen, Finland, IJsland, Åland en de Føroyar. Alle zegels tot en met 1951 worden beschreven met varianten. De periode voor 1951 wordt beschreven met uitgiftedatum en prijs, zonder varianten. Alle postzegelboekjes zijn opgenomen met varianten, ook van voor 1951. Alle zegels zijn geheel in kleur. Het aantal pagina's is gestegen van 912 naar 960. De druk is uitgevoerd op 70-grams papier hetgeen resulteert in een nog beter kleuren beeldkwaliteit

Voor de eerste keer wordt nu bij Zweden

een zeer interessant overzicht met prijsnotities gegeven voor enkelfrankeringen op brieven, briefkaarten en drukwerk na 1951. Verzendingen met BB- en SX- zegels vragen extra aandacht. Bij Zweden heeft men het gedeelte bij de zelfklevende zegels in SH-formaat behoorlijk bijgewerkt. Ook heeft Gunnar Dahlstrand een mooi overzicht gegeven met duidelijke beelden van vervalste Zweedse zelfklevende zegels over de periode 2004-2015.

Noorwegen heeft een goed overzicht met beeldmateriaal gekregen voor de zelfklevende rolzegels gedurende de tijd van 2007 tot 2018.

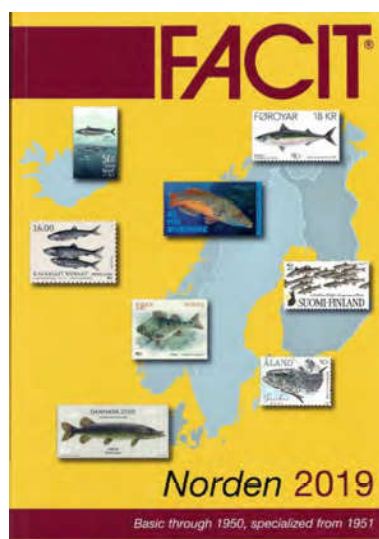
Bij Groenland zien we een lijst van unieke codenummers (totaal 121) bij de frankeremachines.

Dat men ook de laatste nieuwe uitgaven em. van het hele "Norden" bij elkaar heeft, is natuurlijk prachtig.

De prijs van de Facit Norden is de laatste jaren prettig stabiel gebleven. Hier in Zweden Sek.450. Daar krijg je een

prachtig boekwerk voor. Allen die in Scandinavië geïnteresseerd zijn, dus ook niet-filatelisten, zouden deze catalogus eigenlijk moeten bezitten. Voor het aanschaffen ervan beveel ik Henk Burgman warm aan als Uw bemiddelaar.

De redactie van de Facit heeft besloten om de "Special Classic" niet dit jaar te laten verschijnen. Deze gespecialiseerde catalogus zien we volgend jaar mei bij de grote tentoonstelling "Stockholmia 2019".

De Facit Sverige 2019

(Henk van Meeningen)

De Facit Sverige 2019 is een feest aan de buitenkant en een feest om hem te openen en door te bladeren. De catalogus verschijnt om de twee jaar en omvat dit jaar 392 pagina's en is daarmee nu de meest uitgebreide Facit Sverige ooit. De catalogus bevat alle uitgegeven Zweedse postzegels vanaf de start in 1855 tot 2019. De kwaliteit van het papier is uitstekend en alle zegels komen fris en helder over. Prijzen worden aangegeven voor zowel gestempelde als ongestempelde zegels en alle motieven zijn in kleur afgebeeld.

De energieke chef-redacteur Gunnar Lithén, die in 2017 een prachtig overzicht van alle maximumkaarten gaf, heeft voor de Facit Zweden 2019 wederom een prestatie geleverd door het opnemen van 459 'motivblad'. In 1991 was de Zweedse Post met deze thematische bladen begonnen. Dat er voldoende belangstelling voor is, bleek duidelijk toen de emissie van november 2018 met zegels over Jenny Nyström binnen enkele weken uitverkocht was.

In een voorwoord wordt men vreugde vermeld dat de "Lilla Facit" ook internationaal sterk in trek is. Eén van de aanleidingen hiervoor, is de omvattende afdeling 'Lokalpost'. Men veronderstelt dat de belangstelling hiervoor in het buitenland zelfs groter is dan in Zweden. Daarom heeft men dan ook heel veel van de begeleiden tekst in het Engels vertaald.

Nieuw is het vermelden van zegels, die niet afgeweekt kunnen worden. Het aantal is nog gering, omdat de Zweedse Post daar pas in augustus

2017 mee begonnen is.

Voor het eerst zien we in de "Kleine Facit" ook een gedeelte met Zweedse 'Evenementenzegels' uit de periode 1874-1925. Er zijn niet minder dan 37 bladzijden aan gewijd. Het een en ander is tot stand gekomen dank zij een goede samenwerking met de Zweedse Cinderella-vereniging "Bältespännarna". Dit gedeelte is een prima aanwinst voor de catalogus.

Natuurlijk komen we ook de overzichten van postzegelboekjes, jaar- en souvenirsets en vele andere zaken tegen. De Facit Sverige is voor de Zwedenverzamelaar een juweeltje om te bezitten. Verdere Informatie krijgt U van Henk Burgman.

Motivblad uit 2013

VERZOEK

Ton Steenbakkers

Eind vorig jaar vond ik deze mail in mijn mailbox. Interessant genoeg om aan het verzoek hierin tegemoet te komen.

Dear Sirs,

As we members of the Crown Cancellation Committee of the Swedish Iceland Collectors Club (Islandssamlarna) are currently conducting a census of scarcer Icelandic crown cancellations we would be extremely thankful if you would consider assisting us in our efforts by publishing our appeal for help in a coming number of *Het Noorderlicht*.

Our best of thanks in advance, on behalf of the committee,

Steinar Fridthorsson, Hjärup Sweden.

steinar.fridthorsson@gmail.com

Onze oproep is als volgt:

Een oproep aan onze medeverzamelaars van de kroon-stempels van IJsland.

Een groep van IJsland verzamelaars (*the Islandssamlarna Committee on Crown Cancellations*) is bezig de zeldzaamheidsgraad van schaarser IJslandse kroon-annuleringen te inventariseren. We zijn nu bezig met een inventarisatie van de op dit moment bekende exemplaren van de annuleringen met een waardering van 5, RR of RRR (dat wil zeggen die geprijsd zijn op SEK 2.000 of hoger in de huidige gespecialiseerde Zweedse Facit catalogus), evenals eventuele annuleringen met letter-varianties zoals ontbrekende letters of andere afwijkingen.

Naast het online gratis beschikbaar stellen voor iedereen van de resultaten, zal de uitkomst van deze enquête worden gebruikt als basis voor de toekomstige literatuur, gepubliceerd door het Zweedse IJsland Collectors Club (Islandssamlarna) alsook voor de vermeldingen in toekomstige edities van de Facit catalogus.

We willen graag een beroep doen op onze mede-verzamelaars of iemand anders. De identiteit van de indieners worden strikt vertrouwelijk behandeld en zal alleen beschikbaar zijn

voor de gegevensverwerker Mr. Brian Flack aan wie u uw scans / foto's kunt sturen. Digitaal graag in JPEG-formaat via e-mail: flackbp@gmail.com

Koningin Silvia 75 jaar

Op 23 december 2018 was het 75 jaar geleden, dat koningin Silvia geboren werd in de Duitse stad Heidelberg. In haar jeugd, toen haar achternaam

Sommarlath was, studeerde zij voor tolk en kreeg op die wijze in 1972 een functie als gids en gastvrouw bij de Olympische Spelen van 1972 in München. Daar ontmoette zij een aantal "Very Important Persons". Eén hiervan was de Zweedse kroonprins Carl Gustaf. Twee paar ogen zagen elkaar en de Zweed was verloren. Op 19 juni 1976 vond het huwelijk in Stockholm plaats. Het postale leven

van Silvia was begonnen omdat toen mede een postzegel van het koningspaar werd uitgegeven. De fotograaf was de wereldberoemde Lennart Nilsson en de graveur Czeslaw Slania.

Sinds 1974 was er een lange serie gebruikszegels met het beeld van Carl Gustaf verschenen. In 1981 was het aantal frankeerwaarden tot een negental gestegen. Een nieuw posttarief was in aantocht en een ander type zegel was wenselijk. Ook Silvia kreeg nu een belangrijke postale plaats. Post voor het binnenland (inrikes post) zou zegels krijgen met het portret van de koning, terwijl post voor het buitenland (utrikes post) voortaan zegels met het beeld van de koningin zou krijgen. Carl Gustaf moest thuis blijven en Silvia werd ambassadrice. De eerste waarde was Kr.1,75 en bestemd voor post in de laagste gewichtsklasse. Die lijn heeft men tot vandaag vastgehouden. Dit

type Silvia I met de twee andere waarden Kr.2,40 en Kr.3,20 zou fungeren tot 1985. De koningin liet destijds eens heel voorzichtig weten, dat zij dit ontwerp wat stijfjes vond hetgeen waarschijnlijk aanleiding was voor een nieuw type.

Op 24 januari 1985 verschijnt dan het type Silvia II. Voor het ontwerp kiest

men nu een schilderij van de kunstenaar Franzén. Hiermee had men de mogelijkheid de stijve indruk van de vorige emissie weg te nemen. Dit type fungeert tot 1991 en wordt beter ontvangen dan het vorige. Op de zegels is een kroontje gekomen en het type verschijnt in 5 waarden. De kleuren

komen fris over.

Het type Silvia III verschijnt op 20 maart 1991. Het ontwerp is van Ingalill Axelsson. Zij zoomt het beeld in zodat het gezicht van Silvia dichterbij komt. De emissie krijgt 3 waarden namelijk Kr.5,00; Kr. 6,00 en Kr.6,50. Het kroontje blijft gehandhaafd maar is wel erg klein geworden. De landsnaam Sverige wordt nu voor het eerst verticaal geplaatst. Later zien we daar een herhaling van.

Het type IV komt 2 januari 1995. Men ziet de Silvia niet meer in half profiel maar zij kijkt de beschouwer recht aan. Ook hier weer 3 waarden en wel Kr6,00; Kr. 7,50 en Kr.8,00. En hoewel Czeslaw Slania de graveur was kan men rustig zeggen, dat het niet de best geslaagde uitvoering van de serie van 8 werd.

In het jaar 2000 gaat men koningin Silvia in volle majesteit tonen. Het formaat zegel is groter om alle sieraden en het fraaie diadem weer te geven.

Silvia is hier in vol ornaat. De graveur is Lars Sjööblom . De teksten Sverige en Drottning Silvia worden verticaal aangegeven. De waarden bedroegen kr.8 en 10 kronor (let op het verschil). Qua tanding is er ook een verschil. De "10 kronor" heeft een veiligheids-tanding gekregen. Ik wil dit ontwerp graag het type V noemen. Om een onduidelijke wijze mis ik een voortgezette benoeming in de Facit .

In 2005 zien we een jonge vrije blijde vrouw met wapperende haren en we krijgen een totaal ander beeld van Silvia dan bij de statige vormgeving van de vorige emissie. De zegel is dan gebaseerd op een foto van Ewa-Marie Rundquist. De portobedragen lopen op en we krijgen in de loop van vijf jaar 3 waarden en wel Kr.10; Kr.11 en Kr.12. Martin Mörck kreeg de eer om de graveur van deze prettige zegel te zijn. Dit type VI mag men zeer geslaagd noemen.

We zijn in maart 2010 aangekomen en men beseft waarschijnlijk dat, als Silvia in de beurt van de 70 jaar is gekomen, men mogelijk met een wat minder

uitbundige zegel moet komen. Fotograaf Bruno Ehrs krijgt van het Koninklijke Hof de opdracht om een serie foto's van de koninklijke familie te maken. Eén daarvan ligt ten grondslag aan een nieuw type zegel. De staalgravure wordt dit keer weer uitgevoerd door Lars Sjööblom. De ontvangst is waarschijnlijk niet zo denderend, want we zien er uiteindelijk maar één waarde van in vijf jaar tijd. Nieuw is, dat we samen met het kroontje ook het monogram van Silvia zien. Zo verliep het voor type Silvia VII.

Het is 2015 en uit een persbericht kon ik opmaken, dat er over het nieuwe type zegel een intensief dialoog had plaatsgevonden tussen het Hof en de Zweedse Post. Er zijn belangrijke veranderingen op komst. Voor het eerst is een zegel in dit genre zelfklevende. We zien de koningin in half profiel naar links. Zij is terug in volle majesteit . De achtergrond is heel kleurrijk en we bemerken namen van projectleider en vormgever in de smalle rand rechts. De nieuwe waarde wordt Kr.14.

Op 1 april 2016 komt er een verandering in het belastingstelsel waardoor het portobedrag wonderlijk genoeg omlaag gaat naar Kr.13. In deze waarde krijgen we hetzelfde type maar nu is de kleur oranje. Bij nauwkeurig beschouwing ziet men op de achtergrond Silvia's monogrammen.

Op 1 april 2017 zijn we aangekomen bij de voorlopig laatste Silvazegel in de

frankering van gewone gebruikzegels voor het buitenland. Het portobedrag gaat fors omhoog en wel naar Kr.21. Het type VIII wordt gehandhaafd. De kleur wordt helderblauw en opmerkelijk is de tekst Postnord in de rechter zijmarge ook al is dat moeilijk te ontdekken.

Ook bij een aantal andere gelegenheden hebben we Silvia op postzegels kunnen zien, maar reeds in het hierboven beschreven gedeelte kunnen we constateren, dat koningin Silvia een belangrijke rol in het Zweedse postale leven heeft gespeeld. De toekomst zal ons leren hoeveel zegelvarianties met Silvia we nog zullen zien.

Vraag

Henk Fiolet vroeg me een tijd geleden naar een stempel, dat hij vond op een briefkaart met daarop zijn bekende 'protestzegel'.

Mijn antwoord.

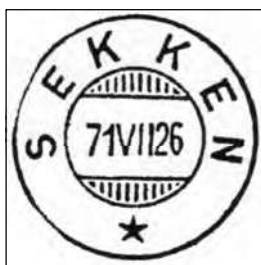
Dag Henk,

Een Schweizer-stempel met Romeinse cijfers in de maandaanduiding, in gebruik van april 1907 tot 12 mei 1924. SELSBAKK STATION. Een station binnen Trondhjem.

Klopt ook allemaal met de geschreven boodschap op de kaart: Trondhjem 25 7 08.

Groeten

Ton

Links een voorbeeld van de Schweizer stempel met Romeinse cijfers, nu uit Sekken. Rechts de wat uitvergroete stempel. Wie meer wil weten over het stempel verwijs ik naar eerdere uitgaven van Het Noorderlicht en het boek 'Norges katalogen Postal II', dat ik eerder besprak.

Rietdijk

A° 1919

Postzegel- en Muntveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

In **april** en **november** telkens een grote postzegelveiling en in **juni** en **december** telkens een grote muntveiling.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Bel: **070-364 79 57**

of mail: info@rietdijkveilingen.nl

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)
070-364 78 31 (muntveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

International stamp auctions in Norway

ENGERSfrimerker

Klundbyvn. 103, N-2836 Biri, Norway. Tel.: (+47) 61 18 15 55. e-mail: post@engers-frimerker.no

YOUR PARTNER IN BUYING AND SELLING

NOK 21000

NOK 36000

NOK 36000

For more results, see www.engers-frimerker.no

Our international profile and trust bring exciting material to our auctions in Oslo

WE WILL VISIT THE NETHERLANDS around May 1–2. We accept consignments for our large autumn sale in Oslo, October 18–19.

Norway is now the only country in Europe without any VAT on stamps & auction commissions. We achieve the highest possible prices not only for classic Norway and Scandinavia, but even for large collections & holdings "all world".

You may also contact our representative; L. Savelberg, Gulpen, NL.
Phone: 04345 03039. E-mail: leosavelberg@ziggo.nl

www.engers-frimerker.no

For detailed information, price lists, agenda, latest auction catalogue etc. visit our website